

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB), Vattenfall AB, E.ON Kärnkraft Sverige AB, Forsmark Kraftgrupp AB, OKG Aktiebolag och Oskarshamns och Östhammars kommuner har idag träffat följande

Samarbetsavtal angående utvecklingsinsatser i Oskarshamns och Östhammars kommuner i anslutning till genomförandet av det svenska kärnavfallsprogrammet

1. Bakgrund

1.1. Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) ägs av de företag som äger eller deläger kärnkraftverk i Sverige. SKB:s ägare är Vattenfall AB, E.ON Kärnkraft Sverige AB, Forsmark Kraftgrupp AB och OKG Aktiebolag.

1.2. SKB har under mer än 30 år utvecklat ett system för att på ett säkert sätt ta hand om det svenska använda kärnbränslet. Arbetet med att utveckla slutförvarssystemet har skett stegvis genom forskning, teknisk utveckling, undersökningar av berggrunden och olika utredningar. Det tekniska utvecklingsarbetet har lett fram till att SKB år 2010 avser att lämna in en ansökan om att bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle.

1.3. Oskarshamns och Östhammars kommuner ("Kommunerna") har varit delaktiga i platsundersökningsprocessen och tidigare i förstudierna. Kommunernas frivilliga medverkan och konstruktiva samarbete är starkt bidragande till att lokaliseringsprogrammet hittills är framgångsrikt. SKB och SKB:s ägare menar att Kommunerna har tagit ett nationellt ansvar för slutförvarsfrågan.

1.4. Kommunernas aktiva medverkan är en förutsättning också för det fortsatta arbetet och utgör en grundförutsättning för detta Samarbetsavtal och för alla mervärdesinsatser. SKB kommer under år 2009 att välja i vilken av Kommunerna som man vill bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle. SKB ansökte redan 2006 om tillstånd enligt kärntekniklagen att uppföra en inkapslingsanläggning för använt kärnbränsle i Oskarshamns kommun.

1.5. Det planerade slutförvaret för använt kärnbränsle och inkapslingsanläggningen kommer att drivas under en mycket lång tidsrymd vilket gör att det är av stor vikt för SKB att dessa anläggningar finns i ett väl fungerande lokalsamhälle. Dagens befintliga kärntekniska verksamhet i Kommunerna – kärnkraftverken, det centrala mellanlagret för använt kärnbränsle (Clab) och Slutförvaret för driftavfall (SFR) - har också fortsatt behov av bland annat ett väl fungerande näringsliv för att verksamheterna skall kunna drivas på bästa möjliga sätt. Kommunernas intresse är att utveckla sådana väl fungerande lokalsamhällen.

1.6. Mot denna bakgrund har Parterna (SKB, SKB:s ägare – Oskarshamns och Östhammars kommuner) ansett det nödvändigt att bredda perspektivet och genom

samarbete tillföra vissa mervärden för att bidra till en positiv utveckling i Oskarshamns och Östhammars kommuner, en utveckling som är av stor vikt för såväl SKB, SKB:s ägare som för kommunerna. I grunden handlar detta vidgade synsätt om att i den fortsatta processen genom olika insatser långsiktigt bidra till väl fungerande kommunikationer, infrastruktur och en breddad arbetsmarknad samt att allmänt sett skapa bättre förutsättningar för rekrytering av personal och kompetensutveckling för näringslivet i Oskarshamns och Östhammars kommuner, vilket är av stor betydelse för SKB:s nuvarande och kommande verksamhet. Genom att den lokala verksamhetsmiljön stärks kan anläggningarna drivas och utvecklas under kommande decennier. Samtidigt blir förutsättningarna också bättre för övriga delar av näringslivet i de båda kommunerna.

1.7. Detta Samarbetsavtal, som är en följd av SKB och SKB:s ägares avsiktsförklaring i november 2008 om samarbete med Oskarshamns och Östhammars kommuner ("Parterna") och Kommunernas gemensamma överenskommelse dessförinnan, syftar till att reglera Parternas förhållanden i de avseenden som avsiktsförklaringen avser och under de år som behandlas nedan.

2. Omfattning av mervärden m m

2.1. Parterna skall, genom insatser som närmare anges i bilaga 1, över tid skapa mervärden motsvarande ett belopp om 1,5-2 miljarder kronor. Det är parternas bestämda målsättning att nå det högre beloppet. Mervärdena bedöms bland annat med hänsyn till att insatserna förväntas skapa direkta ekonomiska resurser i Kommunerna. Effekterna av dessa insatser ska värderas gemensamt av Parterna utifrån de principer som anges i bilaga 2 till detta avtal. Insatsernas genomförande fördelar sig över två perioder: perioden innan alla erforderliga tillstånd erhållits (Period 1) och perioden under uppförande och drift av anläggningarna (Period 2).

2.2. SKB har ännu inte valt plats för lokalisering av slutförvaret. Eftersom vissa mervärdesinsatser har mer eller mindre relevans beroende på var slutförvaret lokaliseras kommer innehåll och omfattning av mervärdesinsatserna att överenskommas när platsvalet är genomfört. Kärnavfallsprogrammets genomförande kommer under alla omständigheter att generera positiva effekter i båda kommunerna eftersom enligt planerna ska en inkapslingsanläggning byggas i Oskarshamn och i Östhammar ska SFR byggas ut. Slutförvaret – och dess positiva effekter i sig – bedöms generera ytterligare utveckling i den kommun där slutförvaret lokaliseras. Mervärdesinsatserna beräknas därför fördelas mellan kommunerna på så sätt att i den kommun som utses för lokalisering av ett slutförvar skapas ca 25 % av mervärdena och i den andra kommunen ca 75%.

2.3. Finansieringen av mervärdesinsatserna kommer i första hand från SKB och SKB:s ägare men i arbetet ingår att aktivt söka också andra intressenter som kan vilja delta.

3. Genomförande

3.1. Arbetet med att konkretisera och initiera mervärdesinsatserna inleds under år 2009. Efter platsvalet under sommaren år 2009 fortsätter detta arbete under Period 1 och kan då inriktas på att vidareutveckla och bedöma vilka mervärdesinsatser som är lämpliga och genomförbara i respektive kommun. Arbetet med detta skall vara avslutat senast år 2015.

3.2. Vissa mervärdesinsatser kommer sannolikt att initieras redan från och med år 2009 och när SKB har valt den plats för vilken en ansökan kommer att lämnas in skall ett särskilt program genomföras i den kommun till vilken slutförvaret inte förläggs. Programmet ska genomföras under Period 1 och det skall leda till att ca 20 % av mervärdesramen för den kommunen utfaller under denna period.

3.3. Period 2, inleds i samband med beslut i kommunerna och regeringen om tillåtlighet att etablera anläggningarna. Under period 2 skall resterande del av de beslutade mervärdesinsatserna realiseras. Merparten bedöms i huvudsak utfalla mellan åren 2016 – 2025, vilket motsvarar slutförvarets byggfas och inledande drift för det fall inte denna på grund av ändrade omständigheter måste förlängas.

3.4. Parterna ska arbeta tillsammans för att konkretisera och genomföra de mervärdesinsatser som bedöms genomförbara och skapar ömsesidig nytta genom att de lokala verksamhetsmiljöerna stärks. De särskilda formerna för att organisera arbetet i projekten överenskommes i särskild ordning.

3.5. Kommunerna ska, inom ramen för den kommunala kompetensen och annan lagstiftning, efter bästa förmåga medverka till genomförandet av de i Bilaga 1 angivna mervärdesinsatserna och i övrigt till att syftena med Samarbetsavtalet uppnås.

4. Organisation, beslutsordning m m

4.1. En styrgrupp bildas med uppgift att besluta om och tillse att genomförandet av de beslutade mervärdesinsatserna fortskrider enligt detta avtal. Styrgruppen beslutar således bland annat om att inleda mervärdesinsatser, omfattningen av eller tidplanen för sådana insatser.

4.2. Styrgruppen äger själv fatta beslut om de närmare formerna för gruppens arbete, som t.ex. kallelser, dagordning, var och när mötena ska hållas, närvarorätt för suppleanter, talesperson för styrgruppen mm.

4.3. Styrgruppen består av ordförande, vice ordförande och vd för SKB samt av kommunstyrelsens ordförande i Oskarshamns och Östhammars kommuner. Var och en av dessa ska utse en personlig ersättare. Gruppen väljer inom sig ordförande.

4.4. Vid beslut har de fem medlemmarna en röst var. Huvudregeln är att beslut fattas i enighet men i de fall detta inte uppnås måste beslut tas med kvalificerad majoritet, d.v.s. med minst två rösters övervikt.

4.5. SKB ansvarar för att samordna arbetet i samråd med kommunerna. SKB kommer årligen att lämna en redovisning och utvärdering av mervärdesinsatserna till styrgruppen.

4.6. Under styrgruppen bildas i respektive kommun en lokal organisation bestående av företrädare för å ena sidan berörd kommun och å andra sidan SKB och SKB:s ägare som samråder om genomförandet av beslutade mervärdesinsatser.

4.7. Under styrgruppen finns vidare ett kansli bestående av operativt ansvarig projektledare från SKB och eventuellt ytterligare medarbetare. Kansliet ansvarar för att organisera mervärdesarbetet och bereda olika mervärdesinsatser som skall genomföras. Respektive kommun har på motsvarande sätt en ansvarig sammanhållande projektledare som utgör kontaktpunkt gentemot SKB:s projektledare.

4.8. När mervärdesinsatser/mervärdesområden utreds och/eller genomförs bildas en arbetsgrupp bestående av personer från kansliet och berörd kommun. I vissa fall kan även andra personer t.ex. experter eller representanter för ytterligare finansiärer ingå i dessa grupper. Arbetsgrupperna tar fram relevanta underlag för beslut och genomförande av mervärdesinsatserna.

5. Kommunikation m m

5.1. Offentliggörandet av Samarbetsavtalet och av alla väsentliga mervärdesinsatser ska ske på ett av Parterna samordnat sätt. Parterna ska sträva efter att all information rörande de frågor som omfattas av detta Samarbetsavtal kommuniceras på ett samordnat och i övrigt lämpligt sätt.

6. Ikraftträdande av Samarbetsavtalet m m

6.1. Genomförandet av detta Samarbetsavtal i sin helhet förutsätter att slutförvaret byggs i någon de berörda kommunerna. Det förutsätter vidare en fortlöpande samverkan mellan Parterna och är därtill beroende av såväl framtida förhållanden i respektive kommun som omvärldsfaktorer under den betydande tidsrymd som avtalet omfattar. Med hänsyn till betydelsen för parterna kommer de att vidta alla rimliga åtgärder för att realisera sina åtaganden i Samarbetsavtalet.

6.2. Vid oenighet om hur detta Samarbetsavtal ska tolkas eller tillämpas ska Parterna i första hand försöka lösa frågorna genom förhandling. Kan Parterna inte enas efter tre månaders förhandlingar ska parterna gemensamt utse en från Parterna extern medlare. Kan inte parterna enas om val av medlare har vardera Part rätt att hemställa att Stockholms handelskammare utser en medlare. Parterna är skyldiga att inställa sig till möten med medlaren och att förhandla i syfte att uppnå en för alla Parter rimlig lösning.

6.3. Parterna är medvetna om att Samarbetsavtalet syftar till att reglera samarbetet mellan Parterna under en lång tid och att förändringar av Samarbetsavtalet kan komma bli nödvändiga, t.ex. i händelse av ändrad lagstiftning, förändrade ägarstrukturer inom SKB, nya myndighetskrav mm. Parterna ska i händelse av väsentligt förändrade förutsättningar ta upp förhandlingar i syfte att försöka anpassa Samarbetsavtalet till de nya förutsättningarna. Alla förändringar och tillägg av Samarbetsavtalet ska dock ske skriftligen och undertecknas av samtliga Parter.

6.4. En förutsättning för detta Samarbetsavtals ikraftträdande är att det godkänns av behörigt organ i berörda bolag och av kommunfullmäktige i de två kommunerna.

2009- ____ - ____

2009- ____ - ____

Svensk Kärnbränslehantering AB

Vattenfall AB

2009- ____ - ____

2009- ____ - ____

E.ON Kärnkraft Sverige AB

Forsmark Kraftgrupp AB

2009- ____ - ____

OKG Aktiebolag

2009- ____ - ____

2009- ____ - ____

Oskarshamns kommun

Östhammars kommun